

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КРУГЛОГО СТОЛУ

СУЧАСНА ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Присвячено Міжнародному дню толерантності

15 листопада 2024 року

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

Факультет психології, політології та соціології

Кафедра психології

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

КРУГЛОГО СТОЛУ

«СУЧАСНА ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

Присвячено Міжнародному дню толерантності

15 листопада 2024 року

Видавництво
«Юридика», 2025

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Аракелян Мінас Рамзесович**, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, перший проректор Національного університету «Одеська юридична академія»

Члени редакційної колегії:

Цільмак Олена Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Геращенко Олександр Сергійович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Гурін Руслан Сергійович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Джежик Ольга Володимирівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Самара Ольга Євгенівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Ташматов Вячеслав Абдуллайович, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія»;

Шмаленко Юлія Іванівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Національного університету «Одеська юридична академія».

Зважаючи на свободу наукової творчості, відповідальність за достовірність матеріалів та фактів, унікальність тексту тез та дотримання вимог академічної доброчесності, несуть автори.

С 916 Сучасна юридична психологія: виклики та перспективи : збірник матеріалів Круглого столу присвяченого Міжнародному дню толерантності (м. Одеса, 15 листопада 2024 р.) / за заг. ред. М. Р. Аракеляна. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. – 160 с. Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.29134>

ISBN 978-617-8182-85-4

DOI <https://doi.org/10.32837/11300.29134>

Збірник матеріалів підготовлено за доповідями учасників Круглого столу «Сучасна юридична психологія: виклики та перспективи» присвяченого Міжнародному дню толерантності (м. Одеса, 15 листопада 2024 р.).

УДК 159.98:340(049.2)

СОЦІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК ОПОРА В КРИЗОВИХ УМОВАХ

Актуальність дослідження ролі соціальних організацій в екстремальних ситуаціях визначається їхньою ключовою роллю у забезпеченні допомоги та підтримки постраждалим спільнотам. В умовах зростання кількості природних катастроф, техногенних аварій та соціальних криз, ефективність діяльності соціальних організацій стає критично важливою для мінімізації негативних наслідків цих подій. Соціальні організації відіграють ключову роль у забезпеченні підтримки і допомоги населенню під час таких криз. Вони організовують рятувальні операції, надають медичну та гуманітарну допомогу, сприяють відновленню інфраструктури.

Екстремальні ситуації є подіями або умовами, які викликають значний стрес і загрожують життю, здоров'ю та майну людей. Вони можуть бути спричинені різними факторами і класифікуються залежно від їх походження. Основні типи екстремальних ситуацій включають природні, техногенні та соціальні. Природні екстремальні ситуації викликані природними явищами, такими як землетруси, повені, урагани, лісові пожежі, цунамі та інші стихійні лиха [4, с. 3]. Техногенні екстремальні ситуації виникають внаслідок аварій на промислових підприємствах, транспортних катастроф, вибухів, пожеж на виробничих об'єктах та інших техногенних факторів. Соціальні екстремальні ситуації обумовлені людською діяльністю та включають війни, терористичні акти, соціальні конфлікти, масові протести та інші форми соціальної нестабільності.

Основні характеристики екстремальних ситуацій включають високу інтенсивність та непередбачуваність, що викликає значні негативні наслідки для суспільства. Такі ситуації потребують негайного реагування та мобілізації ресурсів для їхнього

подолання. Надзвичайні ситуації також характеризуються значною шкодою для здоров'я та життя людей, руйнуванням інфраструктури, економічними втратами та порушенням нормального функціонування суспільства. У таких умовах важливо забезпечити координацію дій між різними рівнями влади та соціальними організаціями для ефективного подолання наслідків екстремальних ситуацій і надання допомоги постраждалим [3]. Завдяки розумінню різних типів екстремальних ситуацій та їхніх характеристик, соціальні організації можуть розробити більш ефективні стратегії реагування та забезпечити належну підтримку для постраждалих громад. Це підвищує загальний рівень безпеки та стійкості суспільства перед викликами, які можуть виникнути в результаті екстремальних ситуацій.

Соціальні організації є важливими інституціями, що забезпечують підтримку та допомогу населенню у різних сферах життя. У контексті екстремальних ситуацій, таких як природні катастрофи, техногенні аварії або соціальні кризи, роль соціальних організацій стає особливо значущою. Вони надають різні види допомоги, координують рятувальні операції, організовують гуманітарну підтримку та сприяють відновленню нормального життя постраждалих громад. Визначення соціальної організації охоплює різні форми об'єднань громадян, які функціонують для досягнення спільних цілей та надання підтримки у кризових ситуаціях.

Функції соціальної організації у контексті екстремальних ситуацій включають забезпечення життєво необхідних ресурсів, надання медичної допомоги, психологічної підтримки та інформаційного забезпечення. Соціальні організації активно залучають добровольців, організовують заходи з евакуації населення та сприяють реабілітації постраждалих. Вони також проводять навчання та тренування для підготовки населення до можливих екстремальних ситуацій. Виконання цих функцій дозволяє знизити наслідки екстремальних ситуацій та забезпечити ефективну допомогу постраждалим громадам [1]. Механізми реагування соціальних організацій на екстремальні ситуації включають планування та підготовку до можливих криз, мобілізацію ресурсів та координацію дій з іншими організаціями та державними органами. Соціальні

організації розробляють плани дій на випадок екстремальних ситуацій, що включають визначення ключових дій, необхідних ресурсів та відповідальних осіб. Координація дій з іншими організаціями, такими як органи державної влади, рятувальні служби та міжнародні організації, дозволяє забезпечити ефективне реагування на екстремальні ситуації та мінімізувати їх наслідки.

У сучасному світі роль соціальних організацій у екстремальних ситуаціях стає все більш важливою. Вони не тільки надають безпосередню допомогу постраждалим, але й сприяють зміцненню соціальної стійкості та готовності до можливих кризових ситуацій. Завдяки своїй діяльності соціальні організації допомагають забезпечити безпеку та стабільність у суспільстві, сприяючи відновленню нормального життя після екстремальних ситуацій.

Соціальні організації відіграють ключову роль у відновленні після природних катастроф. У випадках техногенних аварій соціальні організації також демонструють високу ефективність у реагуванні та допомозі. Після аварії на Чорнобильській атомній електростанції у 1986 році, численні соціальні організації, такі як Міжнародне агентство з атомної енергії (МАГАТЕ), активно брали участь у ліквідації наслідків катастрофи. Вони надавали підтримку у евакуації населення, забезпечували медичну допомогу, організовували заходи з дезактивації забруднених територій [2]. Аналогічно, після аварії на хімічному заводі Union Carbide в Бхопалі, Індія, у 1984 році, соціальні організації сприяли наданню медичної допомоги постраждалим, а також організовували тривалі програми реабілітації.

Соціальні організації також грають важливу роль у підтримці громадян під час соціальних криз. Наприклад, під час збройного конфлікту в Сирії, організації, такі як Лікарі без кордонів (MSF) та Міжнародний комітет Червоного Хреста (МКЧХ), надавали медичну допомогу, організовували евакуацію цивільного населення та забезпечували гуманітарну підтримку. Крім того, під час економічних криз у різних країнах, соціальні організації активно працюють над забезпеченням продовольчої безпеки, підтримкою малозабезпечених верств населення та наданням юридичної консультації для громадян, які потребують допомоги.

Ці приклади демонструють, що соціальні організації відіграють ключову роль у забезпеченні підтримки та відновлення громад у різних екстремальних ситуаціях. Їхня діяльність дозволяє знизити негативні наслідки кризових подій, сприяє відновленню нормального життя і забезпечує стабільність і безпеку для постраждалих спільнот. Завдяки своїм зусиллям, соціальні організації допомагають забезпечити стійкість суспільства перед викликами та загрозами.

Соціальні організації відіграють вирішальну роль в екстремальних ситуаціях, надаючи медичну, гуманітарну та психологічну допомогу постраждалим спільнотам. Вони забезпечують швидке реагування, координацію рятувальних операцій та підтримку у відновленні нормального життя. Ефективність діяльності соціальних організацій значно знижує негативні наслідки кризових подій. Дослідження цієї теми дозволяє розробити стратегії для підвищення їхньої ефективності та зміцнення соціальної стійкості.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Лікарів без кордонів (MSF). URL: <https://www.msf.org/>
2. Офіційний сайт Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ). URL: <https://www.iaea.org/>
3. Офіційний сайт Міжнародного комітету Червоного Хреста (МКЧХ). URL: <https://www.icrc.org/>
4. Публікації та статті в наукових журналах з питань управління кризами та екстремальними ситуаціями, таких як "Crisis Management Journal" або "Disaster Prevention and Management".

Ключові слова: соціальна організація, кризові умови, небезпечні умови.

Keywords: social organization, crisis conditions, dangerous conditions.

Довженко Мирослава Юріївна

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИСТОСТІ ПРАВОПОРУШНИКА
ТА ОСНОВНІ ЧИННИКИ ЇЇ ФОРМУВАННЯ 40

Зубарева Світлана Михайлівна

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ ТА САМОРЕГУЛЯЦІЇ
ПСИХІЧНОЇ СТІЙКОСТІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ ПСИХОЛОГІВ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ 42

Костюк Вероніка Сергіївна

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТРИВОЖНИХ РОЗЛАДІВ
У ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я..... 46

Куліков Віталій Миколайович

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА ВПЛИВ
ЗАКОНОДАВСТВА НА ЛІКУВАННЯ ЗАЛЕЖНОСТЕЙ 50

Миронова Ірина Ігорівна

ЮРИДИЧНІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ
ПОВЕДІНКОВИХ АДИКЦІЙ 53

Папінян Вікторія Валентинівна,

Брусанівська Вікторія Олегівна

ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ НА МІЖОСОБИСТІСНІ СТОСУНКИ
ТА СОЦІАЛЬНІ ЗВ'ЯЗКИ..... 56

Папінян Вікторія Валентинівна,

Токова Леся Анатоліївна

СОЦІАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК ОПОРА В КРИЗОВИХ УМОВАХ..... 62

Папінян Вікторія Валентинівна,

Цехоцька Поліна Юріївна

РОЛЬ ОНЛАЙН-СПІЛКУВАННЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ 66

Папінян Вікторія Валентинівна,

Юріцена Катерина Володимирівна

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР СТАНУ ПАНІКИ..... 70

Петровчан Діана Михайлівна

ВПЛИВ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ
НА РІВЕНЬ ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД МОЛОДІ 75

Попова Ольга Сергіївна

ПРОЦЕС СПІЛКУВАННЯ ЯК БАЗОВИЙ ЕЛЕМЕНТ
ФОРМОТВОРЕННЯ ПРАВОВІДНОСИН..... 78

Рєпнова Тетяна Петрівна

ПРАВОВА ПОВЕДІНКА ПІДЛІТКІВ:
КОНСТРУКТИВНИЙ ТА ДЕСТРУКТИВНИЙ АСПЕКТИ..... 82